

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 12.

A Magyar Kurir 22-dik darabjához.

A Honnyi levelek és tudósítások 11-dik darabjának 26-ik lapján rövid szóval említettük azt a szörnyű vízáradást, a mely Augustus vége felé felső Magyar Országának néhány Vármegyéiben, nevezetesen Szepes, Abauj, Trencsin, Nyitra, Liptó, s Arva Vármegyékben, sőt másutt is volt, és mindenütt sok kárt tett. — Erről a tárgyról most már bővebb tudósításokat vettünk. Ennek a rendkívül való özönnel sokan a szüntelen való esőzéseket, mások a Karpatus-hegyeken lévő havaknak hirtelen való elolvadását teszik okául. Találtnak még olyanok is, a kik azt állattják, hogy Arva Vármegyében a Karpatus-hegyeknek az allyán fakadott fel egy tó, a melybe szüntelen folyó víz a Vág és több számszéd folyóvizeket annyira fel emelte, hogy azok a magok partjaikon kirohantak, és minden azok mellett fekvő helységeket elborítottak. A Vág vizére fekvő sok helységeken a tornyoknál, templomoknál, kastélyoknál, és dombos helyeken épült házaknál egyebet látni nem lehetett. — *Zsolnában* Trencsin Vármegyének igen kies helyen fekvő városában, a városnak csak az a része maradt meg epségben, melly magasabb helyen fekszik, az alacsonyabb és a Vág vizére fekvő külső városa pedig egészen elpusztult. — A Vág partján lévő Csász. Kir. gabonás táraikat, tsűröket s egyéb épületeket az özön elseprenete, a házaknak bútorjait, köntösökkel, írásokkal telyes ládákat, és almáriumokat magával elragadta. — *Kotskovetset, Vág-Besztertzt, Dióst* elpusztította, sok embert, barmot meg fojtott, egy szóval le nem lehet azt a veszedelmeit és pusztulást írni,

mellyet ez a Karpatus hegyekben Trencsintől nem messze eredett folyóvíz okozott vala.

Nagy Méltóságú Gróf *Illesházy István* Tekint. Trencsin és Liptó Vármegyéknek örökös és fő Ispánja, látván a Trencsini lakosoknak inségeket, a Vág özönétől elragadtatott embereket a veszedelemből kiragadtatta, és mind maga példája, mind biztató unszolásai, mind adakozása által arra bírta másokat, hogy a bizonyos veszedelemben fetrengő polgártársaiknak s felebarátjaiknak segítségül legyenek. — Tíz ember, a kegyetlen Neptunusnak haragját másként el nem kerülhette, hanem egy magas élőfára másztak fel, és azon harmad napig éjjel nappal hideget és ehséget szenvedén, minden szempillantásban halálokat szemléltek; harmad nap múlva mások segítségére menvén, kilentzen a fáról leszállottak, s bátorságos helyre vitettek, ellenben a 10-ik a fán merevedett meg.

Más folyóvizek is nagyon meg áradtak a múlt Augustus 25 és 26-ik napjain éjjel nappal esett esővíz által. — Alsó Metzenseiffenből, Abauj Vármegyének mező városából, ekként írtak azon hólnap 28-ikán: Még a legkésőbbi maradékoknál is emlékezetben fognak Augustus 25 s 26 dik napjai maradni. Az e két napon esett esőt a föld magába bé nem szívhatván folyóvizékké változott, s mindent elborított. Még azok az apróbb folyóvizek is, mellyek az ő kútfejeiknél s eredetek mellett patakokhoz hasonlóak, felette meg nevedtek, s minden helységeket és mezőket elborítottak, kiváltképen azon helyeken, ahol két folyóvizek egymásba ütköznek. —

A' mi városunkat mind a' fel duzzadt Bódva, msnda' hegyekről lerohant essővíz annyira elborította, hogy sok háznak csak a' héjazatai láztak, és nem csak sok épületeket, szénával és gabonával telyes tsüroket, és sok házi bútorokat és sertésst elragadott, hanem még réteket, telekeket, és kerteket is öszve rontott, és vagy iszappal borította bé, vagy a' földjeiket kimosta, 's mély árkokká változtatta. — *Szezsiben*, Ábaúj Vármegye szép mezővárosában, azokat a' házakat, a' mellyek a' Bódva vize mellett voltak építve, csak nem egészen elrontotta. — Szepes Vármegyében a' *Szomolnoki* nagytó a' sok essővíz miatt felduzzadván, a' maga töltését széllyel rontotta, nem csak sok magános hajlékokat elseprétt, hanem még az olvasztó épületeket is nagyon megkárosította, 's azokat, mellyek a' Szomolnok folyóvíz mellett állottak, egészen semmivé tette. Másutt is ugyan de kiváltképen ott sok ember temettetett a' vízbe. — *Rosnyó* bányavárosban 300 háznál többet rontott öszve az árvíz. Egy szóval azt a' felette nagy inseget nyomorúságot, mellyet a' 25 s 26 Augustusi nagy essők, és az azokból származott nagy vízáradások okoztak, lehetetlen elő beszélni. Azok a' hazak és tselédes gazdák, a' kik három vagy 4 héttel ennekelőtte mezei termésüket tsüreikbe örömmel takarították, a' kik a' természet urának áldásával akkor dísekedtenek, és azt reménylették vala, hogy a' jövőtélen abból tsendesen élhetnek, most mindenektől meg fosztatva lévén másoknak hajlékaik alá szorúltak, másoktól kérnek alamisnát, 's kezeiket öszve kutsolvá sírnak elpusztult hajlékaiknak 's egyéb birtokaiknak iszapos földjén, vagy vizasztalhatatlanul siratják a' vizek örvényeibe temett kedves feleségeiket, attyokat, anyokat, gyermekeiket és rokonaikat. Lehetetlen azt a' sok kárt, mellyet a' 25 és 26-ik Augustusi vízáradások okoztak, meg beszélni.

Nem csak a' fellyebb nevezett Vármegyékben, városokban és helységekben, hanem másutt is sok kárt tettek az Augustusi sok essőzések. Komáromból az irták azon hétnap utolsó napján. A' mi szomszédtságuinkban, úgymond, *Gutta* mező városban, a' melly mellett a' Vág folyó vize a' Dunába szakad, felette nagy veszedelemben forgottak a' lakosok; mind azokat a' töltéseket, mellyek ekkorig a' vízáradás ellen köfal gyanánt voltak, a' Vág özőne széllyel rontván, azon városkát leborította. Az oda való boldogtalan lakosok sem előre se hátra nem futhatván hajlékaiknak héjazatai alá vonták magokat, és mivel sohova sem mehettek, nem munkálkodhatnak, kenyeret nem süthetnek, azon egész helységet a' Komáromiak táplálják 's hajókkal hordják a' szegény Guttaiaknak az eleséget. Ennekfelette a' Komáromi lakosok is nagy szorongattatások közé voltak az Augustus utolsó hetében helyheztetve, mivel a' fel támadt nagy szélvihar azok közül az apró hajók közül ötöt, a' mellyek a' repülő hídnek köteleit tartják, elszaggatta, a' sebes víz a' hidat elragatta, 's annál fogva a' dunán innen, és dunán túl fekvő helységeknek egymással való egyességeket meg akadályoztatta. — A' duna vize annyira meg áradt, hogy most sokkal nagyobb mint tavasszal szokott lenni.

Illy rendkívül való vízáradások nem csak Magyar Hazánkban, hanem, a' mint a' közönséges levelek hirdetik, Szeziában, Cseh és Szakszonia Országokban is voltak, és a' hadakozó ármádáknak munkájokat nagyon akadályoztatták.

Mi nekünk is méltó panaszunk van e' folyó esztendőbeli idő járása ellen, 's elmondhattuk, hogy a' leg korosabb emberek sem értek ennél változóbbat 's ártalmasabbat.